

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ

Ο ΒΙΟΓΡΑΦΟΣ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

Ο 'Αναστάσιος Γούδας και η τρικομιώδης ζωή του. Τα επεισόδια του επί 'Αλή Πασά. Παράκληση υπηρέτης ζωεμπόρου! Όπου τόν σώζει ο πατήρ 'Αγάπιος. Στο νησί του Παπαδιαμάντη. Ένας διαλογός του με τόν 'Οθωνα. Ο Γούδας επαναστάτης. Ένα κίνημα που απέτυχε. Στη φυλακή. Το επεισόδιό του στη Σύρο. Η περιπέτειός του στη Σμύρνη. Πώς έγραψε τούς «Παρακλήτους Βίους», κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ε τις φορές της 'Επιγονταστρατιάς, ένα παλαιό Έλληνικό σύγγραμμα έγινε πολύτιμος βοηθός για τούς αυτοσχέδιους ιστορικούς περιηγητές και εφημερίδων. Το σύγγραμμα έχει τον τίτλο «Παράλληλοι βίοι τών επί τής 'Αναγεννήσεως τής 'Ελλάδος διασημάντων άνδρών», και ο συγγραφέας του ονομάζεται 'Αναστάσιος Γούδας.

Ολόκληρη 'Οδύσσεια υπήρξε η ζωή του συγγραφέως αυτού. Θα διηγηθώμεν εδώ τα κυριότερα επεισόδια της.

Ο 'Αναστάσιος Γούδας γεννήθηκε σ' ένα χωριό της 'Πτερίδος, στή Γραμμενοχώμα, στή 1816, δηλ. τόν καιρό που τó σπαθί του 'Αλή Πασά χρημάτιαν ζηρηραγικό έπαινο από τή δικτατορευμένη αυτή χώρα. Μικρό παιδί αζώμα, στήν πολιούχια του Σουλίου, διήτηρε τόν πρώτο νηδύνον. Ένώ βρισκότανε στή βλαση με τήν οικογένειά του, μιá εχθρική μερίδα έπεσε κοντά και τούς έθαψε όλους σέ άγχο χωμάτος.

Ο μικρός Τάσος σώθηκε τότε για να κινδυνεύει πάλι, άγρότερα, μέσα στην αγορά τών Ιωαννίνων. Συνέβη να πιάσει εκεί πορκαιά, τήν ώρα που ο Γούδας βρισκόταν σ' ένα τσαφτανάδικο. Η φλόγες τόν έγκλωσαν, αλλά δεν τά έφτασε. Έδωσε τις φωνές και τρέξανε και τόν βγάλανε με τά ποίηα μισοζαυμένα, και μ' έγκλωματα στή σούμα.

Στίς παιδικές του ώρες αναμνήσεις, εν' άλλο επεισόδιο τής ζωής του έμεινε ζωηρότερα χαραγμένο, που τó λογαριάζε ως τó σοβαρότερο: Ο μικρός Γούδας φουτάρσ στο σχολείο, διακρινόμενος ανάμεσα σέ όλους τούς συμμαθητές του και αριστέων. Μία μέρα όμως ο πατέρας του τού είπε ότι η φτώχεια τους δεν επιτρέπει περισσότερο γράμματα και ότι τόν έμισήθησε σ' έναν φοιτητικό, για παρανόμο! Μεγάλη άπελπισία έπαισε τότε τó φιλότιμο παιδί. Η φωνή του έδωσε, ένας λεγμός έδειξε κομποτό λαμόγιο του, και κλείγοντας άπαρηγόρητα, έφυξε στή νοσή του. Αυτός ήταν ένας αγαθός γέρος, η γοημένος τής Μονής Διοσκουδιανής, ο πατήρ 'Αγάπιος.

Όταν άκουσε τήν αίτια τής άπελπισίας του μικρού Τάσου—τόν όποιον άγαπούσε σάν παιδί του—ό ήρωϊσμος έπήγε στόν πατέρα του Τάσου και τού έδήλωσε ότι άνη μόνον σ' αναλάβη αυτός όλα τά έξοδα τής εκπαίδευσής του, αλλά και τήν οικογένειά του θά βοηθή χρηματαίως.

Και ο φιλομαθής Γραμμενοχωριτης έδωκενος έτσι τά μαθηματά του με περισσότερο ζήλο. Ο ήγούμενος έμάθανε τās προσόδους του και εύχαριστιότανε. —Θά γίνη σπουδαιός;» έλεγε.

Λεξαννίως πόλες έτόν ο 'Αναστάσιος Γούδας, πόλες έδγαλε τó Γεννάσιο, διούσιτρε δάσκαλος στήν Κιάμικαζια, και ύστερ' από δύο χρόνια—με τή βοήθεια του μεγάλου διδασκάλου του Γένους Γεννάδιου—ήρθε στάς 'Αθήνας να σπουδάση 'Ιταρική, άν και ο Γεννάδιος ήθελε να τόν καμή θεολόγο.

Ο 'Αναστάσιος Γούδας, ως φοιτητής, έσυντηρείτο με τις 15 δραχμές που τού έδινε κάθε μήνα ο Γεννάδιος. Νοήν, τροφή, ρούχο κ.λ. 15 δραχμές! Τό 'Εθνικό Πανεπιστήμιο τήν εποχή εκείνη ήταν σ' 'Αναρριώτικα, στή παλαιά του πόλιν σέωςτα άζώμα. Ο 'Αλέξ. Ραγκαβής, γύι να χαρακτηρισή τήν έπιστημονική επιμέλεια του νεαρού αυτού φοιτητού τής 'Ιταρικής, διηγήται τó ακόλουθο ανέκδοτο:

«Δεν ήτο άλλη επιμέλεια τού κατέχον τόν νέον αίσθημα, αλλά πάθος προς μάθρην τόσοσ έντονον, ώστε όταν τήν ήμεραν τού

Πάσχα είχε προσκληθεί εις τήν τραπέζαν εσπόρου θείου του, παρουσιάσθη μετά ώρας συνσταλμένος, και άφου ήκουσε κατακλιόμεν έπιπλήξων διά τήν βραδύτητα του, ομολόγησε ότι έληκώρησε τās προς τόν στομαχόν του ύποχρεώσεις, αυτός ο νηστεύσας τó κρέας όλην τήν Τεσσαρακοστήν, διότι τω έτυχε έκείνην τήν ήμεραν, σπανιώτατον διά τās τότε 'Αθήνας εύρημα, επί του όποιου ένησχολήθη μέχρις εκείνης τής ώρας. Και επειδή πάντες οι εν τή οικία μετά περιεργίας έξήτησαν τās λεπτομερείας, αυτός, αφήσας τó ηρώδι, άπάντησε άφελώς:

— Ένα πτώμα, έντελώς δικό μου... Σ' αυτό εγραζόμουν έως τώρα! ».

***

«Αν και νεαρός γιατρός, ο 'Αναστ. Γούδας έγινε άμέσως γνωστός. Στήν άρχή διαρίστηκε στή στασία γρήγορα όμως λαμπήθηκε για ν' αναλάβη Ιατρική έπισημεία σ' ένα περιεργό Γαλλικό Διαμορφωτικό που είχε ιδουθή τότε στή Λαμία. Η έπιχειρησις όμως αυτή έναυάγησε γρήγορα, και ο Γούδας γύρισε στάς 'Αθήνας, όπου άσκούσε τó έπιγγελλόμα του...

Έξαιμα, από τή Σκιαθό έφτασε μιá είδησις που καταπομάζε τούς 'Αθηναίους. Χολέρα φάνηκε στή 'Ελληνική από νησί. Σ' ένα δήγημά του—στή 'Χολέραμαχία—ο 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης μās περιγράφει τις λυπηρές σηνές που γίνονταν τότε στή μικρή πατρίδα του... Η Κυβέρνησις ήθελε να στείλη γιατρούς, όλοι όμως εροδόντοσαν α' εύρισξαν διάφορες προφορές για ν' άπορίγουν...

Ο 'Αναστ. Γούδας όμως εδέχτηκε πρόθυμα τήν άποστολή, και έδειξε τόση ικανότητα και αυταπάφηση στή Σκιαθό, ώστε όταν—μετά τήν κατάπαισι τής επιδημίας—έγίρησ στίς 'Αθήνας, η Κυβέρνησις τόν έπέλεξε στή Παρσι να τελειοποιηθ.

Μέσα όμως στήν ψυχή του κλέπηρον 'Ηπειρώτη κρυβότανε και ο επαναστάτης. Και ιδού τι συνέβη μετά τήν έπιστροφή του από τή Γαλλία: Ο Γούδας έβραβεύθη στή 'Ιωαννίνων 'Ιατρικόν διαγωνίσμασ. Έγρησόδωσε λοιπόν εν' άντίτιπο τού έπιστημονικού του βιβλίου και παρουσιάστηκε στή Βασιλεία να τού τω σφέρη. Φαίνεται όμως ότι ο 'Οθων είχε πληροφορηθεί κακώς για τó Γούδα, ότι δηλ. εινε και αυτός με τούς αντίδυναστικούς, γιατί έγινε ο ακόλουθος διάλογος:

— Πόθεν ελσθη, κύριε Γούδα; ερώτησε ο 'Οθων με τόν άρχισαρετή τού τραπο του.

— Από τήν 'Ηπειρο, Μεγαλειότατε.

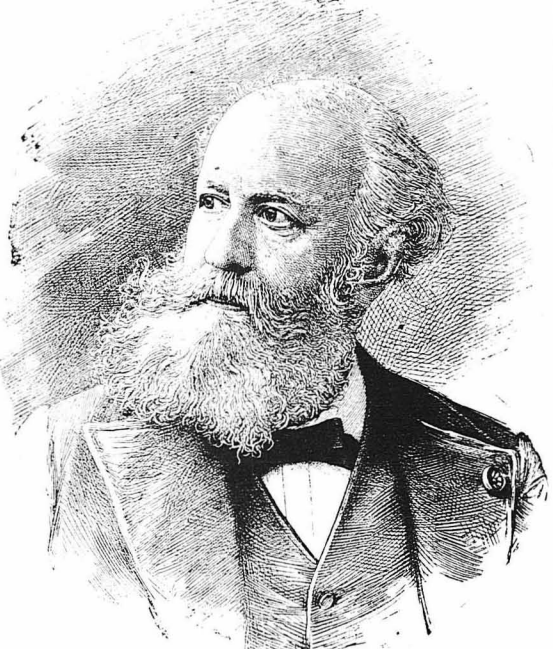
— Είνε περιεργον πώς όλοι θέλετε ν' άποκατασταθήτε εις 'Αθήνας και δεν πηγαίνετε εις τήν πατρίδα σας! ελεγε ο 'Οθων.

Ο Γούδας δεν άπάντησε. Έβριγε όμως από τ' 'Ανάστορα διασημότημένος. Και σιγά-σιγά αυτός ο φανατικός τής Μεγάλης 'Ιδέας, έσχηματίσε τήν γνώμη, ότι ο Βασιλεύς

'Οθων ήταν... προδοτής. Εν τούτοις ο 'Αναστ. Γούδας δεν έξεδηλώθη τότε άμέσως. Και μάλιστα στή χολέρα του 1854 έδούθησε τόν 'Οθωνα στίς προσωπικές του ένόγκευσις για τήν καταπολέμησι τής φοβερης επιδημίας...

Ήρθαν όμως και η φορές της 25ετηριδα του 'Οθωνος. Η αντίδυναστικές εφημερίδες τις πολεμούσαν. Έφτασαν να γράφουν ότι ο κλάδος τής μουσικής που εστόλιζαν τις ήφιδες, θήμαζον στούς 'Ελληνες τούς κλάδους, κάτω από τούς όποιους ο 'Αριστοδιος και ο 'Αριστογιάννης έκρυφαν τά σπαθία τους! Τότε ο Γούδας εδομησένος εν' αντίδυναστικό ποιήμα του «Τ ά μ ο ι ο λ ο γ υ ι α τ ο υ Σ ο υ λ τ ά σ ο υ ρ, και ύστερ' άρχισε να γράφει και σχετικά άρθρα. Κατόπιν αυτού, τόν Αβιγοντό του 1860, συνελήφθη για εν' άρθρο του στήν 'Ανε-

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ □ □ □

Ο Γάλλος συνθέτης του «Φόουστ» Καρ. Γκουνό

Ξαφτηρία» και κατεδικάστη σε φυλάκιση ενός έτους.

Στη φυλάκη ο Άναστ. Γούδας άρραόσθηκε και ζήτησε να του έπαρέωρνε να νοσηλευθί στο σπίτι του. Δέν έδότηκε άκόμα ούτε τήν άναφορά χιλιάδων Άθηναίων και Πειραιωτών ύπερ του δημοφιλούς ιατροφιλοσόφου και πατριώτου και τόν άφησε μετά τόν Μενδροσε ένα όλοκληρο χρόνο...

Ο Γούδας άρνήθηκε κ' ο Όθων άπέρωρνε τήν αίτησι τής νοσηλείας του καταδίκου στο σπίτι του. Δέν έδότηκε άκόμα ούτε τήν άναφορά χιλιάδων Άθηναίων και Πειραιωτών ύπερ του δημοφιλούς ιατροφιλοσόφου και πατριώτου και τόν άφησε μετά τόν Μενδροσε ένα όλοκληρο χρόνο...

Όταν ο Άν. Γούδας άπεφυλάκισθη, μετέβαλε τό σπίτι του σε έπαναστατικό κέντρο. Έκει έμαξέοντο κάθε βράδι οι κυριότεροι άντιδυναστικοί και άνογαν τά φλογερά ποιήματα του Άλεξ. Σούτσου, ό όποιος—έπειδή ήταν βαριζικός—εφώνάζε δινικά, νομίζοντας ότι δέν άκούγατε από τούς άλλους, και όνόμαζε τόν Όθωνα κ ο π ο υ μ ο, τύραννο κλπ.

Ο Γούδας ύπέκρινε τότε έπαναστατικό κίνημα. Έμαξέσε έξω από τās Άθήνας χωριούς και θέλαρε να μητρί στην πρωτεύουσα και να καταλήθι τόν Όθωνα, αλλά τό κίνημα άπέτυχε. Καί τή νύχτα τής 5ης Μαρτίου 1862—δηλ. τέσσερες μήνες μετά τήν άποφυλάκισί του—ή Άστυνομία περιάκλωσε τό σπίτι του να τόν συλλάβη. Ο Γούδας χροφτηκε ο' ένα ιστόγειο λάκκο, στην άλλη του, κ' οι άστυνομικοί έφραξαν δέκα ώρες και δέν τόν εύρισαν... Τή νύχτα, ο Γούδας, μεταμφιεσμένος σε πασα, καθήσθεσε να βγθί από τό σπίτι και να καταφύγη στο Ίστανικό Προξενείο. Ο φίλος του Προξέ-

Τάκ—κατόπιν συνεννόησε με τόν πριγκίπο Πρεσβευτή τής Άγγλίας, Ουάϊς—τόν εφργάδεσε με άμύξι τόν Πειραιά, όπου επέβησθη στην Άγγλική γαλαρακίδα ε' Άορης...

Από κεί ο Άναστ. Γούδας πέρσε ο' ένα ταχυδρομικό Γαλλικό πλοίο, που έφεργε για τή Σμύρνη... Μόλις όμως τό πλοίο αυτό έφτασε στη Σμύρ, συνέβη τό έξής επεισόδιο: Στο λιμάνι βρισκότανε ό άτιωδρόμων ε'Ελλάδα. Ο Εισαγγελεύς με τόν Άστυνομικό και μερικούς στρατιώτες μπήκαν σε βάρες τής ε'Ελλάδος και περιάκλωσαν τό Γαλλικό πλοίο. Για να τόν βοηθήση πήγε μαζί τους και ό Γάλλος Προξένος, ό όποιος εξήτησε από τόν πλοίαρχο Φουάαρ να παραδώση στις Έλληνικές άρχές τό Γούδα...

Ο πλοίαρχος άρνήθηκε, γίνικε ζορηή σκηνή, και ό Φουάαρ εφώβησε ότι θα διατάξη τό πλοήρωμα να πετάξη τόν Εισαγγελέα στη θάλασσα. Άναχρόστηκαν λοιπόν ή άρχές να γύρουν και γ' άφήρουν τόν Έλληνα έπαναστάτη στο πλοίο. Πολλοί Σμυριακοί άντιδυναστικοί άνέβηκαν άμέσως στο Γαλλικό πλοίο, και τό γέμισαν με λουλούδια. Καί τό Γαλλικό εξηκολούθησε τό ταξείδι του. Όταν έφτασε στη Σμύρνη, ή Έλληνική Κοινότης έκαμε θεαμή ύποδοχή στον Άναστ. Γούδα και έδώρησε ένα πολιτικό σααθί στο Φουάαρ που έβασε τόν έχθρό τής Δυναστείας.

Οι αϊτά φανερόνουν πόσο είχε ομιάσει στα μυαλά τόν Έλληνα ή ιδέα ότι ο Όθων ήταν προδότης! Καί δέν ξερεί κανείς τί να πρωταγαμίσθη: Τή θλαχεία τόν άνθρώπων του 62, ή τήν επηδεύτητα τής Άγγλικής πολιτικής που τά ύπονούσε όλ' αϊτά... Όταν έφτασαν στη Σμύρνη και οι έξόρστοι τής άποτυχημένης Ναυπλιακής Έπαναστάσεως, ο Άν. Γούδας έδημοσίεωσε ένα περίεργο φυλλάδιο, τό ε'Υ π ο μ ο τ ο ν ε'ξ ο ρ ι σ τ ο ν ω ν. Ο Τούρκος Διοικητής τής Σμύρνης τόν διάταξε τότε να φργή από τό Όθωμανικό έδαφος. Ο Γούδας έπήγε στο Λονδίνο. Έκει έλαβε τηλεγράφημα τού Άρχηγού τής Οκτωβριανής Έπαναστάσεως, Δημ. Καλλέργη ό όποιος τού άνήγγελε τήν Έξωση τού Όθωνος.

Ο φλογερός έπαναστάτης έγύρσε στας Άθήνας αλλά δέν ήθέλησε να δεχθί έδρα στο Έθνικό Πανεπιστήμιο. Οι φοιτητά τής Ίατρικής εφεργάκλωσαν τότε τό σπίτι του με ζητωχαρμής για να τόν άναγκάσουν να δεχθί, άλλ' ο Άν. Γούδας ήταν άμεταίστεος. Ήθελε να είνε ήσυχος, για να συγγράφη τούς ε'Παράλληλους βίους, να βιογραφή τούς άνδρες τού Αγώνος, που τούς έλάτρωνε. Καί άφίρωσε όλη τή μετέπειτα ζωή του στο έργο αυτό, στο μνημώδες Ιστορικό σύγγραμμά του που έβόηθησε πολύ τούς μεταγενεστέρους Ιστορικούς. Ο Άν. Γούδας εξέδωσε δικά του μεγάλους τόμους, άφησε όμως άνεκδότους και 4 άλλους, ό όποιοι δέν εξέδόθησαν εϊσεί.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ

—Ο Θεός με τή μεγάλη του καλοσύνη φρόντισε να μη δώση γένεια στις γυναίκες, γιατί θάταν άδύνατο να μείνουν σσιπηλές ένα θά ξεφύριζοντο. —Οι συντεπότεροι άνθρώποι είνε οι παντρεμένοι, γιατί αϊτοί άσφαλώς δέν σκέπτονται να... παντρευτούν. —Δέν ξερω ποτε ευχαριστείται περισσότερο μία γυναίκα, όταν βλέπη όμορφον άντρα ή όταν βλέπη άσχημη γυναίκα.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

- Ο Κάρολος Δίενης παρουσιάζει μέσα στα μυθιστορήματά του 1. 425 εν όλω πρόσαιτα. —Τό μεγαλύτερο νεκροταφείο του κόσμου είνε τό τής Ρώμης. —Οι Άγγλοι κατά μέσον όρον παντρεύονται όταν γίνουν 30 χρονών. —Ψηλά κατέλλα πρωτοφωρήθηκαν στο Παρίσι προ... πέντε αϊώνων. —Η καλύτεσε χρησιμοποιούνται από τού 11ου αϊώνου. —Υπολογίζεται ότι κάθε άνθρώπος ασθένει 9 μέρες τό χρόνο. —Πρό τεσσάρων αϊώνων μόνον έφτά είδη μετάλλων ύπηρχαν γνωστά. —Η Κάμεν Σόλβα έχει γράψει φιλολογικά έργα σε τέσσερες γλώσσες. —Τό πρώτο άγγλικό πολεμικό άεροπλάνη έπί τής βασιλείας Βικτωρίας και στοίχισε 110.000 λίρες στερόλινες. —Προτό κοιμηθί κανείς, είνε όφελιμώτατο να πίνη ένα ποτήρι ζεστό γάλα. —Οι Ίάπωνες μαθητά δόνηρονται μία φορά τό χρόνο από τούς δασκάλους των σε κινήρι γάλα. —Ο μέγας Άγγλος πολιτικός Γλάδστον συνέγραφε εν όλω 299 βιβλία και φυλλάδια. —Εκ τών άκροτηριαμίων οι έννημι έπί τούς έκατό είνε θανατηφόροι. —Ο λέων ζυγίζει κατά μέσον όρον 170 άκάδες. —Τά μονακά σημεία τού πενταγράμμου εφευρέθηκαν κατά τόν 11ον αϊώνα. —Υπολογίζεται ότι έπί 110 έφευρέστηον μόνον ή μία έχει ποικιατό σκοπό. —Ένας ξένος γαυρός ύποστηρίζει ότι τό παιδί που δέν θα άρωστηθή μέχρις ήλικίας τριών έτών, θα ζήση πολλά χρόνια. —Σε δέκα άνθρώπους οι έφτά βλέπουν καλύτερα με τό ένα μάτι τους. —Κατά γενικόν κανόνα τό δεξί αϊτί βρίσκεται ψηλότερα από τό άριστερό. —Τά ύπολείμματα τού καπνού που μείνουν στην πίπα είνε ένα από τά ισχυρότερα δηλητήρια. —Η Άγγλικές είνε ψηλότερες από τις Άμερικανίδες. —Σιδερένια πέταλα κατασκευάστηκαν για πρώτη φορά στο 481. —Η πρώτη όπερα παίχτηκε στη Φλωρεντία πρό τριακοσίον περίον έτών. —Στό Μεξικό εντός τών άνδρών κατιζουν κ' ή γυναίκες και τά παιδιά. —Οι φάκελλοι τών έπιστολών εισηχθήσαν από τό έτος 1839. —Ο Κάτων έμαθε τήν ελληνική γλώσσα σε ήλικία όγδόντα έτόν. —Ο Σαίξπηρ πήγε στο σχολείο μόνο μέχρις ήλικίας 13 έτών. —Από μία λίτρα μαλλιού προβάτου βγαίνει ένάμισση πήχυς ύφάσματος. —Τό ζατρίκι διδάσκει ως επίσημο μάθημα στα σχολεία τής Αυστρίας. —Υπολογίζεται ότι σε όλα τόν κόσμο γίνονται 3.000 γάμοι τήν ήμέρα. —Η Ίαπωνική γλώσσα περιέχει 60.000 λέξεις, αϊ τις όποιες ο Ίάπωνες χρησιμοποιούν μόνον τό ένα έκτο. —Στις νήσους Σανδοβίας ή γυναίκα εκτιμάται άναλόγως τού... βάρους της... —Κάποιος ξένος έπιστόμιον ύποστηρίζει ότι μετά τρεις αϊώνας θα έπικρατήσουν και θα μείνουν μόνον τρεις γλώσσες, ή άγγλική, ή φωσική και ή κινέζικη. —Στην Άλάσκα φορούν ποσότητα όχι μόνο οι άνθρώποι, αλλά και... τά σκυλιά. —Τό ζεϊδι παγώνει σε 20 βαθμών θερμοκρασία. —Ένα καλό άρπάκι άνεγο μπορεί να κατέλθι τό καλοκαίρι 24 και τό χειμώνα 48 ώρες, χωρίς να πη καθόλου νερό. —Όσοι έχετε ρευματισμούς να τρώτε πρό πάντων λαχανικά. —Ο αριθμός τών πουλιών που είνε ως σήμερα γνωστά, άνέρχεται σε 11.000. —Οι περισσότεροι βουλευτά τής Άγγλίας είνε δικηγόροι. —Ο Αιστ έπαιξε πιάνο δέκα ώρες τήν ήμέρα. —Η περισσότερες ασθένειες όφείλονται στο γεγονός ότι τρώμε βιαστικά. —Τά περισσότερα είδη τών παντοπωρίων είνε επικίνδυνα. —Έχει παρατηρηθί ότι τά ψάρια άγαταίν τις μυρωδιές. —Τό πρώτο Εύαγγέλιο τυπώθηκε στα 1642. —Τό Εύαγγέλιο έχει μεταφραστεί σε 107 γλώσσες.

